

LS 0032

Intervju med Helga Danielsson. Maka till framlidne Emanuel Danielsson, född den 28 december 1886, i Karlskoga.

Helga Danielsson: Svenska guvernementet, vad de kallar Kronan, eller vad det är.

Lennart Setterdahl: Ja.

Helga: Up in Canada. Hon visste inte var han var.

L: Var inte Han predikant också, den gamle Danielsson. Han var ju en bra pratare.

Helga: Good drug; that's all!

L: Ja. Er make, Fru Danielsson, var Emanuel Danielsson.

Helga: Ja.

L: Han var ju så ung när han kom till Amerika så..

Helga: 1½ år.

L: Ja. Så han minns ingenting från Karlskoga.

Helga: Han minns ingenting om Sverige. Och jag minns inte mycket heller.

L: Nähä.

Helga: No.

L: Er makes far, Anders Gustav Danielsson, kom inte han över här till Amerika innan

Helga: Han reste first. Han reste hit first, see. Jag tror han var här i fyra år innan han sände för sin familj.

L: Har han berättat någonting av det som Ni har hört, eller som Er make

Helga: No.

L: Ni mötte aldrig Anders Gustav Danielsson?

Helga: Oh ja. Oh ja! Vi bodde tillsammans för ett par år, efter när jag först gifte mig med Emanuel, see.

L: Jaha.

Berättade han någonting om Karlskoga och om sin hemtrakt?

Helga: Ja Jag vet ingenting om dem! Ingenting om Värmland. no no. Han berättade aldrig någonting sånt där. Det intresserade mig inte, see.

L: Nej. Så han hade fått det rätt så bra här. Han hade ett rätt så bra arbete; alltså den äldre; Anders Gustav?

Helga: Well. Han var, vad de kallar - he worked in a rod-mill.

L: Alltså; järnbruk, ja.
Var han van vid Det sedan han kom från Sverige, kanske?

Helga: Ja han kom från Värmland.

L: Och de arbetade med samma sak?

Helga: Ja.

L: Tyckte han att arbetet var bra här - eller var det ett hårt arbete kanske? eller

Helga: Det vet jag inte. Det vet jag ingenting om.

L: Den gamle Danielsson, som han heter. Jag kommer inte ihåg hans första namn nu, men farfar till Er make, han kom på besök någon gång på 1890-talet.

Helga: Jag vet inte. Det är så svårt att förstå vad Ni säger, see. It's so hard.

L: Så Er make, han kom ifrån Massachusetts, till Cleveland.

Helga: Ja. He went through a school in Massachusetts and he left when he was 17 years old, from Massachusetts.

L: Jaha. Vad hade han för skola då? Hade han gått igenom high school?

Helga: Well. They didn't have true high school then, just a grade school, elementary school.

L: Och Han var 17 år när han kom hit till

Helga: Yes. He was 17 years old when he came here.

L: Och då började han arbeta med ?

Helga: De börja arbeta när de var 14 år, när Han växte upp.

L: Arbetade han i samma arbete som fadern kanske?

Helga: Han var vad de kallar en mashinist - maskinist!

L: Jaha. Och det fortsatte han med?

Helga: Ja, det fortsatte han med. Så när han dog så var han vad de kallar

tool-maker. Tool-maker. He made tools.

L: Jaha. Och så gifte han sig då med Er här i Cleveland.

Helga: Ja. 19 12. 1912 vi gifte oss.

L: Så Hur länge bodde ni nu i Cleveland innan ni - Ni flyttade till Illinois, sa Ni.

Helga: Just två år. Så: i Illinois, i Rockford, Illinois, vi var där för 28 år.

L: Blev det bättre arbetsmöjligheter där, eller? Vad berodde det på att ni flyttade dit upp? Fick han arbete?

Helga: Well. He were a maskinist i Rockford också, see.

L: Så han blev förflyttad då, så att säga. Vad tyckte Ni om den tiden då, där uppe i Rockford?

Helga: Vi tyckte om 'et där. Vi tyckte om 'at.

L: Det var många svenskar där?

Helga: Å! Det var så många svenskar på östsidan. På västsidan var alla irländare. You know; - Irish people.

L: Så det ... Det var nästan som i Sverige där uppe då.

Helga: Yes.

L: Ni hade; skolgången kanske var på svenska då? Kyrkan?

Helga: Ja. Alla äldre folket tala svenska.

L: Men de äldre som kom till Rockford: som kom 1910 och 1915 och så, var det så mycket svenskar så de kunde inte lära sig engelska; i fabriker och sånt, var det bara svenskar där också?

Helga: Well. Younger folks, they always learn talking. But it was the old folks - they were old, You know, they didn't learn English at all!

L: Jaså aldrig nån gång!

Helga: No.

L: Jag tycker barnen skulle ha lärt dem i hemmet och så, men att; det blev inte tillräckligt. utan - Det var svenska hela tiden då.

Helga: Å ja, åja.

L: Jaha. Men i affärer och liknande, kunde de prata svenska där med? När de gick och handlade till exempel? I affärer?

Helga: You talk all for fast. You talk so fast.

L: När de gick till affärer?

Helga: Affärer? Well, där talade de engelska. I alla affärer; både på svenska och engelska, see. Om 'en came in som 'int' kunde tala engelska så kunde tala svenska till dem!

L: Så de båda språken fick användas då - ja.

Helga: Ja.

L: Men de yngre barnen nu. Hade de svårigheter att lära sig engelska när de kom i skola och så, när de hade hört svenskan hela tiden i hemmet?

Helga: Well. Det var många svenska, skolan, där var allt engelska. Så barnen läste engelska här. De tala svenska i hemmet.

L: I hemmet ja.

Men det var ingen svårighet för dem att lära sig engelska?

Helga: No. Just engelska där, allt.

L: Det gick bra, ja. Och Kyrkan, där var gudstjänsterna på svenska?

Helga: Ja.

L: Den största kyrkan i Rockford, var det den Lutherska kyrkan, eller?

Helga: Ja. Den största. Luthersk kyrka.

L: Men det finns metodister och baptister.

Helga: Metodister och baptister och ... Frikyrkan - vad man kallar en frikyrka

L: missionsvänner eller vad man säger?

Helga: Ja, missionsvänner. Och det var mycket kyrkor i Rockford. An awful lot of churches.

L: Hade de andra nationaliteter i Sig inne i medlemskapet

Helga: På Västsidan av Rockford - Östsidan var bara svenskar.

L: Bara svenskar?

Helga: Bara svenskar.

L: Jaha.

Helga: The West side was most the Irish. And Italians. The South side was the Irish - no - the south side was Italians - and the west side, what You call the west side, was all Irish.

L: Under de första åren. De svenskar som kom först från Sverige, om man säger de Gamla immigranterna. De fick då barn och så. Gifte de sig mest med svenskar?

Helga: No, No. Inte alltid. No.

L: Men i regel var det väl så att de gifte sig mest med svenskar, de första åren? Men under senare år så blev det mer och mer med alla nationaliteter.

Helga: Blandning.

L: Mer och mer.

När flyttade ni tillbaka till Cleveland? Vilket år?

Helga: Vi flyttade tillbaka till Cleveland den 11 november 1941, så kom vi tillbaka till Cleveland. Så vi var där för fem år och så reste vi - köpte vi den här platsen 1949, June 4th. Fjärde juni.

L: Er make var pensionerad då, eller? Arbetade han fortfarande?

Helga: Well. han .. han blev pensionerad när han var 72 år. Han fick arbeta till han var 72 år.

L: Jaså, jaha. Så då fortsatte han med det här i Cleveland?

Helga: Ja, han arbeta i Cleveland, i maskinchef. And so he was just pensioned for; well, 5 år, I see. To much were changed, så he didn't live long.

L: Så han åkte med bil då hela tiden till Cleveland? Det var en lång arbetsväg.

Helga: Ja, det var 25 mil till hans arbete.

L: Jaa, det är långt fram och tillbaka.

Helga: Körde där två gånger om dagen.

L: Jaha. Men Han tyckte det gick bra, både vinter och sommar.

Helga: Oh ja! Att det var hårt första året vi var här, för vi hade aldrig, the roads open. - I'll talk all Swedish! -

L: Det går väl bra! Berättade ni någonting. Berättade ni någonting om Sverige, tillsammans, Ni och Er make?

Helga: No. Han mindes ingenting om Sverige.

L: Så han var för liten för det.

Helga: No! Han var bara just ett år och ett halvt år när han kom hit see.

L: Han har aldrig varit tillbaka någon gång och sökt efter

Helga: No. Han hade inga släktingar i Sverige som han kunde gå och visita.

L: Nej nej. Så det finns inga Danielssons på någon sida, så att säga, som är släkt? Ni har ingen kontakt ifrån Sverige, från hans sida? nej.

Helga: No. No.

L: Vad som intresserade mig var Den gamle Danielsson. Jag kan inte förstå varför han åkte över vid så gamla år. Han var ju äldre. Alltså; Han stack ifrån Sverige. Var han gift Den gamle Danielsson?

Helga: Hur många barnen - har gift - Hade fyra barn.

L: Var inte hon .. Inte hon?

Helga: Hon stanna i Sverige. Han rymde från Sverige!

L: Å!

Helga: He went up in Canada, up in Canada.

L: Men han var ju så gammal, jag förstår inte det!

Helga: No! Han var 'int' gammal! Han var 'int så gammal!

L: Å, Jag trodde han var ...

Helga: No. Han var född 18 60. 1860. Så de ... de var ett ungt par! när han flydde Sverige!

L: Men jag trodde; Hans far, alltså Den gamle Danielsson, han som var född 1882, han kom också hit över.

Helga: Han var aldrig här. No. Han var aldrig här!

L: Han var aldrig här! Jag kan inte förstå det!

Helga: The kids, the information they gave You! They don't know nothing about it!

L: Nej. Jag visste inte riktigt.

Helga: No. Both him. Anders Gustav -- och hanses hustru - dem var födda 1860.

L: Jaha. De var lika gamla ja.

Helga: Ja. Hon var född i den 12 March 1860, och han var född i september, så Hon var lite äldre än han var.

L: Men hon kom över

Helga: Hon kom över fyra år efter han För det svenska guvernementet - vad de kallade Krona, eller vad det är De spårade honom - det är up in Canada. Hon visste 'int' var Han Var!

L: Nej. Men de träffade varann i alla fall!

Helga: Men hon visste inte var han var!

L: Men de träffa varann, i alla fall.

Helga: Å ja, efter fyra år!

L: Jaha.

Helga: Han mötte henne i Boston, Massachusetts. And; han arbeta i vad de kallar rod-mill eller, Man byggde (sekr vet ej Vad).

L: Han gjorde samma arbete här i

Helga: Han gjorde samma arbete i Cleveland.

L: Var inte han predikant också, den gamle Danielsson. Han var ju en bra pratare sa de.

Helga: Good drugs, that's all.

L: Va?

Helga: Good drugs, that's all!

L: Men De sa det: att han var en bra talare och att han hade lätt för att få ut orden, så att säga.

Helga: Jag tycker inte det. No.

L: Jag trodde han - Han var ju kyrklig av sig, eller Var han inte det?

Helga: Å ja, ja. De sista årena blev han riktigt kyrklig.

L: Han var baptist?

Helga: Ja. Där i Boston Massachusetts tillhörde han Frälsningsarmén.

L: Han tillhörde Dem också!

Helga: He's been everything, I guess!

L: Jaså. Jaså han hade bra sångröst också och sjöng?

Helga: No han kunde inte sjunga. Han hade 'inga' sångröst. Men Hon hade! And; min man hade god sångröst.

L: Jag tänkte det att - När man pratar om Frälsningsarmén, så är det i regel så att de sjunger så bra - att man går med där i samband med det.

Helga: No. Han spelar vad de kallar; i bandet. Althorn. Det är ingen musik det alls.

L: Jaså, han var musikintresserad också.

Helga: He couldn't sing a note, or anything!
He couldn't carry a note! No.

L: Men Er make var sångbegåvad?

Helga: Ja. Ja. A good singer. I'll show You the picture of all the children here.

L: Han var inte så gammal när han åkte från Sverige, väl.

Helga: Ja. Han rymde från Sverige 18 .. 1886, före Min man var född.

L: Ja, på Så vis, ja.

Helga: See. Så han var 1½ år när de kom hit till landet, see. Den här: hon är född i Boston, Massachusetts. She is the youngest one of the children, see.

L: Jaha.

Helga: Så; hon tog sina barn och gick till sin mor i Värmland och stanna där, You know. Hon väntade på sin man där, but he kom aldrig hem, see.
Det här är deras mor, well, jag vet min sju inte vem det är. Hon hade en bror in i rakt .. i . i Sverige och han gick till svenska guvernementet och hade Anders Gustav traced. And he found him in Canada.

L: Så han kom tillbaka till Sverige då?

Helga: No, han kom inte för Sverige. Han reste till Boston, Massachusetts och då så sände han för sin familj, see. You know, så han fick pengar nog så han sände för sin familj: hustru och fyra barn.

L: Så han sände efter dem själv i alla fall då för de

Helga: mm?

L: Han sände efter dem?

Helga: Han sände efter dem, ja. Jaha. Så de hade just en kort tid i Boston Massachusetts. Och så reste de till Providence, Road Island! Och var där för, jag vet 'int' Hur många år, och så kom de till Cleveland. So they have been travelling around all over! It's hard to trace!

L: Ja, just det. Men då var de förenade i varje fall till slut i Cleveland.

Helga: Yes.

L: Och så blev han äldre, så han fick inte äventyrlusten att resa så mycket kanske heller. Jaa.

Helga: Jag tror de kom till Cleveland 19 well, det var före min tid i alla fall. Jag kom hit 19 10, jag tror 19 04 de kom till Cleveland from Providence, Road Island.

L: Jaha. Jaha. Det.. Det är många år sedan!

Helga: Oh ja! Det är många år sedan.

L: Dröjde det länge innan Ni blev medborgare här?

Helga: Well. Jag är inte medborgare än! Jag trodde jag var det när jag gifte min man, see, när vi gifte .. När vi gick through 1940, everybody had to registred, see. All folks were going, all relatives were going. So; now, Mrs Hanniballs father was not a citizen, either.

L: Nej.

Helga: see, her father hasn't taking up papers. So then we had to sign, you know, as an alien.

L: Ja. Så .. Jag trodde det blev automatiskt när Ni gifte Er - Men det blev ni inte då, nej.

Helga: So we signed a card. Oh ja!

L: Ni har aldrig varit tillbaka till Sverige?

Helga: Jag har aldrig varit tillbaka i Sverige.

L: Nej. Ni har aldrig längtat tillbaka någon gång direkt

Helga: Well - Det var det var - I do not worry about that, course I couldn't go there.

L: Inte mer än i 20-årsåldern?

Transkriberat från kassetband 2011-02-14 /O-KS